

Värmdö kommun

Beslut för grundsärskola

efter tillsyn i Värmdö kommun

Tillsyn i Värmdö kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Värmdö kommun under hösten 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen grundsärskola.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen nationell statistik för grundsärskolan. Kunskapsresultaten från den grundsärskola som är belägen i kommunen följs upp på som övriga kommunala grundskolor. De integrerade elevernas kunskapsutveckling följs regelbundet upp av rektorn på den skola där eleven finns inskriven.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
2. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-07-13

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Värmdö kommun visar att huvudmannen behöver utveckla sin uppföljning och analys av elevers kunskapsutveckling som är mottagna i grundsärskolan för att kunna ta beslut om nödvändiga åtgärder för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö kommun att senast den 13 juli 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Delredovisning av hur arbetet framskrider ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 11 mars 2016.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen vid skolenheterna inom väsentliga områden, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna, i förhållande till de nationella mål och riktlinjer som formuleras i grundskolans läroplan. I arbetet ingår också att följa upp de förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan måluppfyllelsen och skolenheternas förutsättningar, beslutar om vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling etc.). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare och elever leder vid skolenheterna.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan skolenheterna anpassas efter skolornas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar elevernas kunskapsutveckling och trygghet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen.
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa.
- Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska huvudmannen systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Uppföljningen ska enligt lag dokumenteras. Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet och andra föreskrifter (nationella mål)uppfylls.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 306) anges att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, t.ex. individuella utvecklingsplaner. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Som exempel kan nämnas behovet av att analysera variationer mellan skolornas resultat och måluppfyllelse liksom likvärdigheten i skolors bedömning och betygssättning. Även huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt.

Vid tillsynen framkommer att Värmdö kommun sedan 1 januari 2015 har en ny nämndorganisation där utbildningsnämnden har ansvaret för samtlig utbildningsverksamhet utom den kommunala vuxenutbildningen. Utbildningsnämnden har under första halvåret antagit nya effektmål som gäller för de olika utbildningsverksamheterna. Effektmålen är bestämda utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål för Värmdö kommun. Effektmålen är följande; eleverna och barnen ska känna sig trygga i skolan/förskolan och uppleva att skolan/förskolan medvetet motverkar mobbning och andra former av kränkningar, elevernas och barnens kunskaper ska öka och eleverna och barnen ska ges studiemotivation genom handledning av kunniga och behöriga lärare. Under hösten har förvaltningen tillsammans med rektorer i kommunen tagit fram indikatorer för att tydligt kunna följa upp effektmålen. Skolinspektionens dokumentgranskning visar att det inte finns några specifika indikatorer för sarskolan.

Uppföljning och genomförande

Enligt sektorchef och skolchef pågår ett processorienterat arbete där skolchef möter förskolechefer och samtliga rektorer på grundskolan och grundsärskola i syfte att skaffa sig en bild hur enheternas kvalitetsarbeten fungerar och för att skapa kollegiala lärprocesser. Vid denna dialog tas frågor upp som hur enheterna arbetar med uppföljning av kunskapsresultat och värdegrundsarbete, hur de analyserar resultaten samt utarbetar utvecklingsåtgärder. Cheferna gör även så kallad SWOT-analys för att identifiera utvecklingsområden på enheten. Skolchefen försöker tillsammans med rektorsgruppen hitta gemensamma utvecklingsområden som gäller för flera av kommunens skolor. Sektorchef och skolchef anger dock att rektorerna behöver utveckla skolenheternas analys av enhetens kunskapsresultat.

Det framkommer vid intervju med sektorchef och skolchef att det i kommunens finns ett särskilt kvalitetsteam som under våren och hösten har haft till uppgift att ta fram indikatorer för att kunna följa upp och utvärdera utbildningsnämndens effektmål. Kvalitetsteamet kommer, enligt sektorchef och skolchef, att följa upp grundskolornas och grundsärskolans kunskapsresultat och resultatet av skolornas värdegrundsarbete och därefter göra analyser av detta sammanlagda resultat. Teamet har varken tagit fram specifika indikatorer för uppföljning eller följt upp elevernas kunskapsresultat för kommunens grundsärskola eller elever som är integrerade i kommunens grundskolor.

Enligt sektorchef och skolchef redovisar rektorn elevernas kunskapsutveckling för kommunens särskola i det gemensamma kommunala systemet Stratsys. De elever som är integrerade i klasser i olika grundskolor följs, enligt sektorchefen och skolchefen, regelbundet upp av rektorn på den grundskola där eleven finns inskriven. I intervju med representanter för utbildningsnämnden framkommer att information om resultaten i grundsärskolan ges om det specifikt efterfrågas i delårsuppföljningarna och att informationen om verksamheten "inte är heltäckande". Enligt utbildningsförvaltningens sektorchef och skolchef sker en "begränsad uppföljning" av grundsärskoleverksamheten. Exempelvis visar dokumentgranskning att det saknas information om elevernas kunskapsresultat för elever mottagna i särskolan som är integrerade i Värmdö kommuns grundskolor på huvudmannanivå.

Vid dokumentationsgranskning och vid intervjuer med sektorchef och skolchef samt med representanter från utbildningsnämnden framkommer att uppföljningen av verksamheten i kommunens grundsärskola under året 2015 främst har rört budgetrelaterade frågor. Det framkommer även i intervju med sektorchef och skolchef samt med representanter från utbildningsnämnden att nämnden också kan ge specifika uppdrag till utbildningsförvaltningen som

exempelvis hur rekrytering av lärare sker och riktlinjer för uppföljning av kränkningar vad avser grundsärskolan.

I kommunens budgetuppföljning/delårsrapport 2 i juni 2015, som Skolinspektionen tagit del av, konstateras också att en fullständig verksamhetsuppföljning med analys först kommer att vara tillgänglig i bokslutet för 2015 som tas i nämnden i mars 2016.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har tagit fram mål som kan kopplas till de nationella målen i styrdokumentet. Förvaltningen har dock inte tagit fram indikatorer för hur dessa mål ska kunna följas upp för särskolan. Huvudmannen för grundsärskolan i Värmdö kommun har till viss del har underlag d.v.s. kunskapsresultat och resultat från skolornas värdegrundarbete, som möjliggör en uppföljning på huvudmannanivå, men bör utveckla detta till att omfatta även de elever som är integrerade i grundskolan. Någon uppföljning av samtliga resultat har dock inte skett de senaste halvåret då mål fastställdes i juli och indikatorer i september. Skolinspektionen bedömer därmed att uppföljningen av resultaten måste genomföras så att beslut om nödvändiga åtgärder kan tas. Allt uppföljningsarbete ska dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristens karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa den påtalade bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen i grundsärskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser. Huvudmannen ansvarar även för att elevernas tillgång till viktiga stödfunktioner som till exempel elevhälsa, studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek säkerställs, och organiseras på ett ändamålsenligt sätt. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att rektorerna har den kompetens skolförfattningarna kräver, för att de ska kunna fullgöra sitt

Beslut

2015-11-16

Dnr 43-2015:4069

ansvar som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig skolpersonal. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Huvudmannen ser till att mottagandet i grundsärskola sker i enlighet med skolförfattningarna. Detta gäller såväl elever på särskoleenheter som elever som är helt eller delvis integrerade i grundskoleenheter. Hemkommunen ser till att mottagandet i grundsärskolan föregås av en utredning samt att det finns rutiner för omprövning av beslut.

Beslut

2015-11-16

Dnr 43-2015:4069

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Beslutsfattare

Marita Bergman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Värmdö kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Värmdö kommun

I Värmdö kommun har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för bland annat kommunens utbildningsverksamhet. Utbildningsnämnden som utses av kommunfullmäktige beslutar om övergripande mål inom sitt ansvarsområde liksom om detaljbudget och uppföljning. Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, grundskola, grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola. Den kommunala förvaltningen är organiserad i sektorer, avdelningar och enheter. Kultur- och utbildningssektorn leds av en sektorchef som ansvarar för att verksamheterna utvecklas, uppfyller uppställda krav och mål och når de förväntade resultaten. Dessutom är det sektorchefens ansvar att det sker ett effektivt resursutnyttjande i verksamheten. Kultur- och utbildningssektorn är uppdelad i tre avdelningar varav skolchefen leder avdelningen förskola och skola. De andra avdelningarna är kultur- och fritid samt stab- och utveckling. De båda avdelningarna förskola och skola samt stab och utveckling har delat ansvar för att driva verksamhets- och kvalitetsutveckling i kommunens utbildningsverksamhet.

I Värmdö kommun finns det en grundsärskola Kullsvedsskolan som f.n. har 36 elever i årskurserna 1-9. Det finns även 16 integrerade elever som är mottagna i sarskolan i de kommunala grundskolorna.